

Публічний звіт Голови
Державної служби якості освіти
України
за 2023 рік

Державна служба якості освіти України (далі – Служба) у 2023 році здійснювала свою роботу відповідно до [Оперативного плану Міністерства освіти і науки України на 2023 рік](#), [Плану роботи Державної служби якості освіти України на 2023 рік](#), пріоритетних напрямків діяльності у період воєнного стану, затверджених наказом Служби від 28.02.2022 № 01-10/29, Програми мобілізаційної діяльності Державної служби якості освіти України у період воєнного стану, затвердженої наказом Державної служби якості освіти України від 21.03.2022 № 01-10/30, та у своїй діяльності була спрямована на реалізацію державної політики у сфері освіти.

Стратегічними пріоритетами Служби визначено:

- ✓ захист прав здобувачів освіти на доступну якісну освіту;
- ✓ якісна школа як обов'язковий чинник високої компетентності здобувачів освіти;
- ✓ надання підтримки закладам освіти, їх керівникам, педагогічним та науково-педагогічним працівникам в умовах широкомасштабної збройної агресії російської федерації проти України.

Під час виконання своїх завдань для реалізації стратегічних пріоритетів Служба ***досягла таких основних результатів:***

- ✓ вперше проведено Форум якості освіти. Ключова тема – забезпечення якісної освіти в умовах війни з проєкцією на Перемогу;
- ✓ реалізовано I етап загальнодержавного моніторингового дослідження якості освіти у закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану (тестування учнів 6 – 8х класів з української мови та математики) спільно з Міністерством освіти і науки України;
- ✓ реалізовано II етап моніторингового дослідження якості організації освітнього процесу у закладах загальної середньої освіти України в умовах війни, за результатами якого Службою ініційовано проведення фокус-групового інтерв'ювання педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти;
- ✓ реалізовано перший етап Пілотного проєкту з вивчення (моніторингу) якості освіти у закладах фахової передвищої освіти (спільно з Державною установою «Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти») з метою отримання об'єктивних даних про якість фахової передвищої освіти, пошуку ефективних компенсаторних інструментів задля зменшення освітніх втрат, а також забезпечення органів державної влади і громадськості статистичною й аналітичною інформацією;
- ✓ забезпечено якісне проведення в умовах продовження воєнного стану акредитації як інструмента зовнішнього оцінювання системи фахової передвищої освіти;
- ✓ удосконалено нормативно-правове забезпечення акредитації освітньо-професійних програм фахової передвищої освіти за результатами практичної її реалізації;

- ✓ здійснено моніторинг базових аспектів організації освітнього процесу (якості, безпеки та ресурсів) в закладах фахової передвищої та вищої освіти шляхом проведення щоквартальних онлайн-опитувань здобувачів, а також педагогічних, науково-педагогічних працівників закладів освіти;
- ✓ проведено сертифікацію педагогічних працівників в базовій загальній середній освіті (вчителі української мови та літератури, математики, 5-6 класи);
- ✓ організовано проведення експертизи освітніх програм, розроблених не на основі типових освітніх програм на початковому та базовому рівнях повної загальної середньої освіти, а також розроблення методичних рекомендацій для авторів та замовників експертизи;
- ✓ організовано проведення моніторингових досліджень щодо результатів залученості сертифікованих педагогічних працівників до системи забезпечення якості освіти; забезпечення функціонування державної мови в освітньому процесі у закладах загальної середньої освіти.

Сертифікація педагогічних працівників

Відповідно до [Положення про сертифікацію педагогічних працівників](#), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2018 № 1190 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.12.2019 № 1094), до повноважень Служби належить організація самооцінювання учасниками сертифікації власної педагогічної майстерності, вивчення практичного досвіду роботи учасників сертифікації та визначення порогового бала за результатами вивчення практичного досвіду роботи учасників сертифікації (Рисунок 1).

Наказом Міністерства освіти і науки України від 16.12.2023 № 35 «Про деякі питання проведення сертифікації педагогічних працівників у 2023 році» було визначено граничну кількість вчителів, які можуть бути зареєстровані для участі в сертифікації:

- початкових класів – не більше 1500 осіб;
- математики – не більше 500 осіб;
- української мови та літератури – не більше 500 осіб.

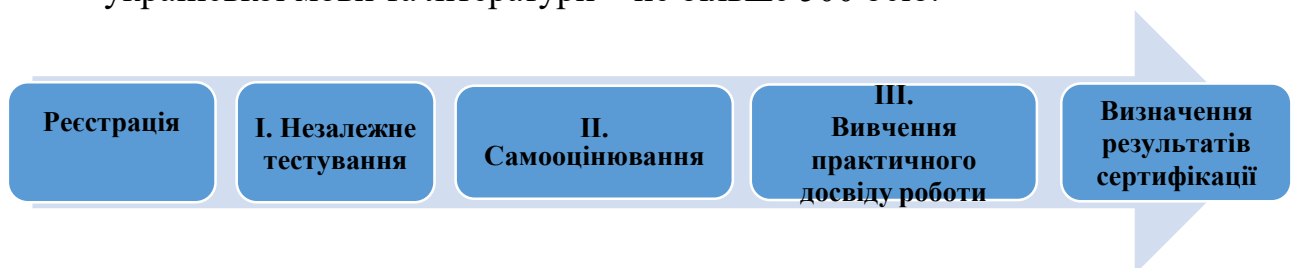

Рисунок 1. Процедура сертифікації у 2023 році

До другого етапу сертифікації педагогічних працівників було допущено:

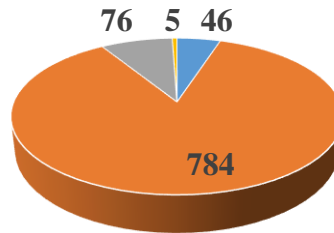
- вчителів початкових класів – 921 учасник;
- вчителів української мови та літератури – 398 учасників;
- вчителів математики – 180 учасників.

Службою було організовано збір і обробку експертних висновків всіх учасників сертифікації. За результатами сформовано 100% експертних висновків щодо оцінювання професійних компетентностей учасників сертифікації, які було передано до Українського центру оцінювання якості освіти:

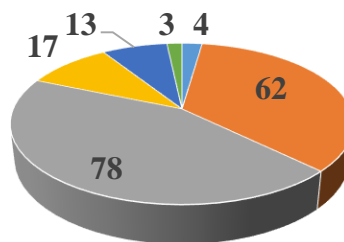
- вчителів початкових класів;
- вчителів української мови та літератури, вчителів математики.

Здійснено узагальнення інформації за результатами вивчення практичного досвіду роботи учасників сертифікації (Діаграми 1–3).

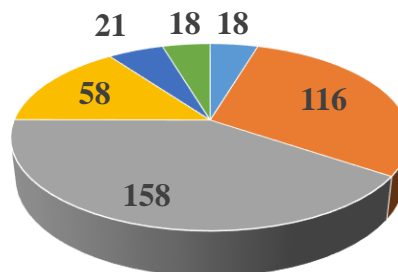
■ 140 ■ 112,5-139,5 ■ 84,5-112 ■ 56,5-84

Діаграма 1. Розподіл кількості учасників за діапазоном отриманих балів (вчителі початкових класів)

■ 125 ■ 124,5-120 ■ 119,5-110 ■ 109,5-100 ■ 99,5-90 ■ 89,5-80

Діаграма 2. Розподіл кількості учасників за діапазоном отриманих балів (вчителі математики)

■ 125 ■ 124,5-120 ■ 119,5-110 ■ 109,5-100 ■ 99,5-90 ■ 89,5-67,5

Діаграма 3. Розподіл кількості учасників за діапазоном отриманих балів (вчителі української мови, літератури)

На виконання пункту 37 Положення про сертифікацію педагогічних працівників Службою утворено та забезпечено роботу комісії з визначення порогового бала за результатами вивчення практичного досвіду роботи учасників сертифікації у 2023 році:

- вчителі початкових класів (наказ Служби від 17.07.2023 № 01-10/150);
- вчителі української мови та літератури (наказ Служби від 07.12.2023 № 01-10/264);
- вчителі математики (наказ Служби від 07.12.2023 № 01-10/265).

У серпні 2023 року відбулося засідання комісії, за результатами якого пороговий бал для вчителів початкових класів визначено на рівні 114 балів (протокол комісії від 04.08.2023 № 1).

У грудні 2023 року відбулося засідання комісії, за результатами якого визначено пороговий бал для:

- вчителів української мови та літератури – на рівні 102 балів (протокол комісії від 15.01.2023 № 1);
- вчителів математики – на рівні 99 балів (протокол комісії від 15.01.2023 № 1).

Таким чином, у 2023 році **сертифікацію успішно пройшли:**

- вчителі початкових класів – 824 особи;
- вчителі української мови та літератури – 341 особа;
- вчителі математики – 161 особа.

Освітні програми

Експертиза освітніх програм, розроблених не на основі типових освітніх програм, здійснювалася Службою відповідно до [Порядку проведення експертизи освітніх програм повної загальної середньої освіти, розроблених не на основі типових освітніх програм](#), затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2022 № 520, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 14.07.2022 за № 778/38114.

У 2023 році організовано та проведено перший етап експертизи освітніх програм повної загальної середньої освіти, розроблених не на основі типових освітніх програм (рівень початкової освіти, 1-4 класи) (накази Служби від 11.05.2023 № 01-10/97, 17.06.2023 № 01-10/122, 05.07.2023 № 01-10/141):

освітньої програми початкової школи науково-педагогічного проекту «Інтелект України»;

- освітньої програми початкової освіти «Східні мови»;
- освітньої програми початкової освіти «Світ чекає крилатих»;
- освітньої програми початкової освіти за вальдорфською педагогікою;
- освітньої програми для I циклу початкової освіти у закладах загальної середньої освіти, які працюють за системою розвивального навчання;
- освітньої програми для II циклу початкової освіти у закладах загальної середньої освіти, які працюють за системою розвивального навчання;

- освітньої програми початкової школи за педагогічною технологією «Росток» (цикл I);
- освітньої програми початкової школи за педагогічною технологією «Росток» (цикл II);
- освітньої програми початкової освіти за системою розвивального навчання ДРiМ (Давидова В.В., Рєпкіна В.В., Максименка С.Д. та ін.) (цикл I);
- освітньої програми початкової освіти за системою розвивального навчання ДРiМ (Давидова В.В., Рєпкіна В.В., Максименка С.Д. та ін.) (цикл II);
- освітньої програми «Освіта. Діти. Майбутнє» початкової освіти (цикл I).

Акредитація освітньо-професійних програм фахової передвищої освіти

Пунктом 2 частини першої статті 15 [Закону України «Про фахову передвищу освіту»](#) на Державну службу якості освіти України покладено повноваження щодо проведення акредитації освітньо-професійних програм у сфері фахової передвищої освіти. 24 грудня 2021 року набрав чинності наказ МОН від 01.07.2021 № 749 «Про затвердження Положення про акредитацію освітньо-професійних програм фахової передвищої освіти», згідно з яким здійснення процедури акредитації покладено на Службу.

Забезпечення Службою акредитації дозволяє вирішити ряд актуальних проблем та завдань для закладів освіти, що здійснюють діяльність у сфері фахової передвищої освіти:

- отримати допомогу у визначенні сильних і слабких сторін освітньо-професійної програми;

- надати усім заінтересованим сторонам (учасникам освітнього процесу, роботодавцям, батькам здобувачів освіти тощо) інформації щодо якості освітньо-професійної програми та освітньої діяльності закладу освіти за цією програмою;

- підтвердити значимість фахової передвищої освіти в Україні з питань забезпечення підготовки фахівців для ринку праці;

- сприяти інтеграції закладів освіти до Європейського освітнього простору тощо.

Головний виклик для Служби у 2023 році полягав у якісному забезпеченні в умовах воєнного стану акредитації освітньо-професійних програм, що реалізуються закладами освіти.

Протягом 2023 року Служба безперервно забезпечувала процедуру акредитації та експертизи освітньо-професійних програм, надавала закладам освіти інструментарій для зовнішнього оцінювання й самооцінювання, щоб у 2023 році заклади змогли підтвердити свою здатність надавати якісну освіту, а здобувачі – отримати дипломи.

Відповідно до вимог [постанови Кабінету Міністрів України від 21 березня 2022 р. № 338 «Деякі питання акредитації освітньо-професійних програм фахової передвищої освіти в умовах воєнного стану»](#) Службою протягом 2023 року:

прийнято ряд рішень щодо умовної акредитації (терміном на 1 рік) освітньо-професійних програм закладів фахової передвищої освіти на підставі поданих ними заяв – 293 освітньо-професійні програми (станом на 23.11.2023);

опрацьовано і прийнято ряд рішень про переоформлення сертифікатів про акредитацію для 761 освітньо-професійної програм у сфері фахової передвищої освіти: з молодшого спеціаліста на фахового молодшого бакалавра – 270; у зв'язку з реорганізацією – 224; у зв'язку зі зміною назви спеціальності – 267. Також підтверджено рішення про акредитацію у зв'язку зі зміною галузі знань для 32 освітньо-професійних програм у сфері фахової передвищої освіти. Загалом у період після введення воєнного стану зареєстровано і взято до розгляду заяви щодо переоформлення сертифікатів для майже 2,5 тисяч освітньо-професійних програм у сфері фахової передвищої освіти.

Акредитація громадських фахових об'єднань та інших юридичних осіб, що здійснюють незалежне оцінювання якості освіти та освітньої діяльності закладів освіти

З метою забезпечення процедури акредитації громадських фахових об'єднань, інших юридичних осіб, що здійснюють незалежне оцінювання якості освіти та освітньої діяльності закладів загальної середньої освіти, Службою було:

утворено комісію з акредитації громадських фахових об'єднань, інших юридичних осіб, що здійснюють незалежне оцінювання якості освіти та освітньої діяльності закладів загальної середньої освіти, розроблено Положення про комісію (наказ Служби від 13.01.2023 № 01-10/10);

проведено роботу щодо створення та ведення реєстру громадських фахових об'єднань, інших юридичних осіб;

розроблено Інструктивно-методичні рекомендації для проведення акредитації громадських фахових об'єднань, інших юридичних осіб, що здійснюють незалежне оцінювання якості освіти та освітньої діяльності закладів загальної середньої освіти (наказ Служби від 06.03.2023 № 01-10/46);

розроблено Методичні рекомендації щодо підготовки та подання документів для проходження процедури акредитації, які були схвалені колегією Державної служби якості освіти України (протокол від 24.05.2023 № 7).

Для забезпечення процедури акредитації громадських фахових об'єднань, інших юридичних осіб, що здійснюють незалежне оцінювання якості освіти та освітньої діяльності закладів загальної середньої освіти, Службою організовано добір та проведено навчання експертів, які можуть залучатися до здійснення громадської акредитації закладів загальної середньої освіти. З цією метою Службою розроблено і розміщено на власному вебсайті форму анкети для реєстрації кандидатів в експерти для громадської акредитації закладів загальної середньої освіти (наказ Служби від 23.10.2023 № 01-10/210), через яку було зареєстровано 490 осіб, та затверджено програму підвищення кваліфікації педагогічних працівників «Підготовка експертів, що здійснюють незалежне

оцінювання якості освіти та освітньої діяльності закладів загальної середньої освіти під час громадської акредитації таких закладів».

Сформовано загальний список експертів, які пройшли навчання та отримали сертифікат з проведення інституційного аудиту та можуть залучатися до здійснення громадської акредитації закладів загальної середньої освіти (77 осіб).

Для підготовки експертів розроблено програму підвищення кваліфікації педагогічних працівників «Підготовка експертів, що здійснюють незалежне оцінювання якості освіти та освітньої діяльності закладів загальної середньої освіти під час громадської акредитації таких закладів» (наказ Служби від 23.10.2023 № 01-10/210). Відповідно до затвердженої програми 05 грудня 2023 року відбулося навчання кандидатів в експерти, за результатами якого 57 осіб отримали сертифікати і включені до загального списку експертів (наказ Служби від 20.12.2023 № 01-10/290).

Моніторинг якості освіти

У 2023 році Службою організовано і проведено ряд моніторингових досліджень (вивчень) з питань якості надання освітніх послуг та організації освітнього процесу в умовах воєнного стану:

- ✓ [щодо залучення сертифікованих вчителів початкової освіти до процесів забезпечення якості освіти;](#)
- ✓ [щодо забезпечення функціонування державної мови в освітньому процесі у закладах загальної середньої освіти;](#)
- ✓ [щодо моніторингу якості освіти та освітньої діяльності на регіональному рівні;](#)
- ✓ [щодо якості організації освітнього процесу в умовах війни у 2022/2023 навчальному році;](#)
- ✓ [щодо якості освіти у закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану;](#)
- ✓ [щодо організації освітнього процесу з навчального предмету «Захист України» у закладах загальної середньої освіти;](#)
- ✓ [щодо забезпечення рівного доступу до дошкільної освіти;](#)
- ✓ [щодо забезпечення рівного доступу до якісної позашкільної освіти;](#)
- ✓ [щодо підготовки закладів дошкільної, загальної середньої, позашкільної та професійної \(професійно-технічної\) освіти до роботи у 2023/2024 н. р. та створення у них безпечних умов для учасників освітнього процесу;](#)
- ✓ впровадження нового державного стандарту Нової української школи у 5-6 класах закладів загальної середньої освіти;
- ✓ готовності педагогічних працівників до реалізації Нової української школи та щодо використання освітніх платформ/сервісів, інформаційних систем тощо для ведення електронних журналів і щоденників;
- ✓ діяльності місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, їх структурних підрозділів з питань освіти щодо дотримання вимог законодавства з питань освіти в умовах дії правового

- режиму воєнного стану в частині забезпечення державних гарантій учасникам освітнього процесу, визначених частиною першою статті 57¹ Закону України «Про освіту»;
- ✓ опитування керівників, науково-педагогічних працівників та здобувачів освіти закладів вищої освіти міста Києва (у тому числі переміщених) [щодо організації освітнього процесу в закладах вищої освіти Києва у 2022/2023 навчальному році в умовах продовження воєнного стану: виклики та шляхи їх подолання](#);
 - ✓ актуальних питань організації освітнього процесу та якості освіти в умовах воєнного стану шляхом щоквартальних онлайн-опитувань здобувачів освіти та викладачів закладів фахової передвищої та вищої освіти України ([перше квартальне онлайн опитування](#), [друге](#), [третє](#), [четверте](#) – оприлюднення заплановано на лютий 2024 року);
 - ✓ [актуального стану функціонування наглядових рад у закладах вищої освіти України шляхом опитування \(онлайн-анкетування\) керівників закладів вищої освіти, а також голів та членів наглядових рад при цих закладах](#);
 - ✓ тестування здобувачів освіти за окремими спеціальностями у вибірці закладів фахової передвищої освіти аграрного спрямування; опитування керівників закладів фахової передвищої освіти щодо форм та ефективності застосування в освітньому процесі компенсаторних інструментів щодо зменшення освітніх втрат ([перший етап реалізації Пілотного проєкту з вивчення \(моніторингу\) якості освіти у закладах фахової передвищої освіти](#));
 - ✓ [вивчення організації та проведення у 2023 році вступної кампанії закладами фахової передвищої та вищої освіти та їхніми відокремленими структурними підрозділами з урахуванням умов дії на території України воєнного стану](#).

Службою разом з її територіальними органами було проведено *анонімне опитування учасників, які не подолали пороговий бал під час третього етапу сертифікації у 2021 та 2022 роках*. Метою опитування було з'ясувати: фактори, що мотивують вчителів взяти участь у сертифікації; причини, що стали на заваді успішному проходженню сертифікації; можливі негативні наслідки неуспішного проходження сертифікації; мотиваційну готовність цієї категорії вчителів до участі в подальшій сертифікації; пропозиції щодо вдосконалення процедури. Опитування охопило 234 вчителів з різних регіонів України, окрім Луганської області.

Аналіз та узагальнення результатів проведеного опитування показує, що сертифікація є необхідною та затребуваною процедурою зовнішнього оцінювання професійної діяльності вчителя. Результати демонструють, що процедура сертифікації вимагає удосконалення, зокрема, перегляду методів збирання інформації; надання психологічної та покращення інформаційної підтримки учасників сертифікації; зміщення акцентів на практичних уміннях та навичках учасника сертифікації під час вивчення його практичного досвіду. Також необхідним є посилення вимог до експертів під час їх відбору та формування експертних груп, удосконалення змісту підготовки експертів.

Розвиток внутрішньої системи забезпечення якості освіти в закладах освіти

Законом України «Про освіту» передбачено створення та функціонування системи забезпечення якості освіти, до яких належить система забезпечення якості в закладах освіти (внутрішня) та зовнішнього забезпечення якості освіти.

Функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти забезпечує керівник закладу освіти (стаття 26 Закону України «Про освіту»).

у закладах дошкільної освіти

Упродовж 2023 року проведено 8 заходів із питань розбудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах дошкільної освіти (далі – ЗДО) для працівників територіальних органів Служби та освітніх експертів, а саме: у Вінницькій, Волинській, Київській (2), Полтавській, Сумській, Чернівецькій областях та працівників центрів професійного розвитку педагогічних працівників усіх регіонів України.

Надано консультаційну допомогу у проведенні самооцінювання освітніх і управлінських процесів 100 % керівникам ЗДО, які звернулися до Служби та територіальних органів (11 % від загальної кількості ЗДО країни).

У березні-червні 2023 року на базі Центрального інституту післядипломної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України організовано навчання за темою: «Розбудова системи забезпечення якості освіти у закладах дошкільної та позашкільної освіти» та «Науково-методичний супровід забезпечення якості у закладах освіти». Сертифікати про підвищення кваліфікації отримали 100 директорів, методистів та педагогічних працівників закладів дошкільної освіти.

у закладах загальної середньої освіти

Наразі розроблено та завантажено до ІАС «EvaluEd» інструментарій для модуля «Самооцінювання» для 4-х напрямів: «Освітнє середовище», «Система оцінювання учнів», «Педагогічна діяльність», «Управлінські процеси» в модулі «Самооцінювання».

У 2023 році 2 650 шкіл пройшли самооцінювання освітніх та управлінських процесів із використанням ІАС «EvaluEd» за напрямом «Управлінські процеси».

Упродовж року надано консультаційну допомогу у проведенні самооцінювання освітніх і управлінських процесів (за допомогою ІАС «EvaluEd») 100 % керівникам ЗЗСО, які звернулися до Служби та територіальних органів (20 % від загальної кількості ЗЗСО країни).

У грудні 2023 року здійснено апробацію модуля «Самооцінювання» з використанням ІАС «EvaluEd» у частині оцінювання освітніх й управлінських процесів за напрямками «Система оцінювання учнів», «Педагогічна діяльність» (наказ Служби від 30.11.2023 № 01-10/255).

В апробації взяли участь 27 закладів загальної середньої освіти, в тому числі 1 опорний заклад освіти з 4 філіями, з них: 8 розташованих у сільській місцевості, 19 – у міській.

Протягом роботи з ІАС «EvaluEd» керівникам закладів освіти надавалась технічна підтримка як працівниками Служби, так і працівниками територіальних органів Служби.

Для здійснення самооцінювання з використанням ІАС «EvaluEd» за напрямками «Система оцінювання учнів», «Педагогічна діяльність» удосконалено та адаптовано до технічних можливостей системи інструментарій.

У листопаді 2023 року проведено навчання (презентація та практична частина) для працівників територіальних органів Служби щодо здійснення самооцінювання освітніх і управлінських процесів закладів загальної середньої освіти з використанням модуля «Самооцінювання» в ІАС «EvaluEd».

у закладах позашкільної освіти

Надано консультаційну допомогу 100% закладів, які звернулися до Служби та/або територіальних органів (22 % від загальної кількості ЗПО країни сфери освіти, культури та спорту).

Взято участь у 5 регіональних семінарах з питань розбудови та впровадження внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах позашкільної освіти (для керівників м. Києва, Волинської, Львівської, Івано-Франківської областей та закладів еколого-натуралістичного напрямку усіх регіонів України на базі НЕНЦ).

Спільно з Державним закладом вищої освіти «Університет менеджменту освіти» Національної академії педагогічних наук України на базі Центрального інституту післядипломної освіти у березні – червні 2023 року організовано навчання за темою «Розбудова системи забезпечення якості освіти у закладах дошкільної та позашкільної освіти» та «Науково-методичний супровід забезпечення якості у закладах освіти».

у закладах професійної (професійно-технічної) освіти

З метою надання методичної допомоги керівникам та іншим педагогічним працівникам закладів професійної (професійно-технічної) освіти в організації роботи з формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти, розробленні інструментарію для її аналізу та оцінювання упродовж звітнього періоду Службою спільно з територіальними органами проведено 5 регіональних семінарів для працівників, керівників та засновників закладів професійної (професійно-технічної) освіти з питань розбудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти, проведення самооцінювання освітніх і управлінських процесів закладів професійної (професійно-технічної) освіти. У зазначених заходах взяли участь понад 250 педагогічних працівників із 150 закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

Здійснення державного нагляду (контролю) за діяльністю закладів освіти щодо дотримання ними вимог законодавства про освіту

Заходи державного нагляду (контролю) Службою здійснюються відповідно до:

- ✓ [Закону України «Про освіту»](#) (абзац сьомий частини другої статті 67, частини п'ятої статті 69);
- ✓ [Положення про Державну службу якості освіти України](#), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 березня 2018 р. № 168 (підпункт 7 пункту 4);
- ✓ Порядку проведення позапланових перевірок суб'єктів освітньої діяльності, затвердженого [наказом Міністерства освіти і науки України від 22.11.2022 № 1050](#), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 07.02.2023 за № 245/39301;
- ✓ Порядку проведення позапланових перевірок закладів загальної освіти, затвердженого [наказом Міністерства освіти і науки України від 30.04.2021 № 493](#), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 17.06.2021 за № 810/36432.

Відповідно до вимог [постанови Кабінету Міністрів України від 13.03.2022 № 303 «Про припинення заходів державного нагляду \(контролю\) і державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану»](#), **припинено проведення планових та позапланових заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду на період воєнного стану**, введеного [Указом Президента України від 24.02.2022 № 64 «Про введення воєнного стану в Україні»](#).

Разом з тим, пунктом 2 вищезазначеної постанови КМУ дозволено здійснення позапланових заходів державного нагляду (контролю) за умов наявності загроз, що мали негативний вплив на права, законні інтереси, життя та здоров'я людини, на підставі рішень центральних органів виконавчої влади, що забезпечують формування державної політики у відповідних сферах.

Враховуючи вищезазначене та за погодженням Міністерства освіти і науки України, Службою разом з її територіальними органами здійснено закладів освіти щодо дотримання ними вимог законодавства про освіту, зокрема:

позаплановий інституційний аудит Івано-Франківського фізико-технічного ліцею-інтернату Івано-Франківської обласної ради на встановлення статусу наукового ліцею;

позапланові перевірки:

- гімназії № 2 м. Хмельницького;
- Приватної організації (установи, закладу) «Приватний заклад загальної середньої освіти «Ірпінський ліцей «Ті Джі Ай Академія»;
- Державного навчального закладу «Вище професійне училище № 8 м. Стрия»;

- Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка;
- Комунального закладу «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім. Т. Г. Шевченка Черкаської обласної ради»;
- Київського авіаційного фахового коледжу;
- Красноградського аграрно-технічного фахового коледжу імені Ф. Я. Тимошенка;
- 18 закладів вищої освіти з питань додержання вимог законодавства у сфері вищої освіти в частині здійснення прийому/зарахування іноземних громадян на навчання для здобуття вищої освіти та організації освітнього процесу.

Визначення ступенів ризику (відкриті дані) суб'єктів господарювання у сфері надання освітніх послуг у системі вищої освіти засобами Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

Декілька років поспіль Служба застосовує нові підходи та інструменти для оцінки діяльності закладів вищої освіти – віднесення їх до відповідних ступенів ризику за напрацьованими [критеріями](#), затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2018 р. № 982 «Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері вищої освіти та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю) Державною службою якості освіти».

Для забезпечення відкритості і прозорості підготовки та оприлюднення результатів, розрахунків ступенів ризику від провадження господарської діяльності у 2023 році традиційно здійснено в Єдиній державній електронній базі з питань освіти – модуль «Ступені ризику (для вищої освіти)», що дозволяє максимально автоматизувати процес розрахунку балів за встановленими критеріями.

У згаданому модулі в ЄДЕБО закладами вищої освіти вносяться показники за двома із семи розділів (критеріїв); ще один розділ заповнюють уповноважені працівники Служби на підставі відомостей, розпорядником яких є Служба.

Відповідно до Закону України від 24.02.2022 № 2102-ІХ «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні», у 2022 та 2023 роках прийнято рішення та забезпечено технічну можливість щодо подовження терміну внесення закладами вищої освіти інформації до модуля «Ступені ризику» в Єдиній державній електронній базі з питань освіти (ЄДЕБО) до 31 серпня. У 2023 році закладам вищої освіти було надано вичерпну інформацію про порядок та терміни внесення інформації до модуля – лист Служби «Щодо визначення ступенів ризику від провадження господарської діяльності у сфері вищої освіти в 2023 році» від 20.04.2023 № 01/01-22/626 (оприлюднено відповідну інформацію у розділі «Новини» ЄДЕБО у квітні та серпні 2023 року).

У вересні 2023 року Службою здійснено верифікацію показників діяльності закладів вищої освіти за відповідними критеріями, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2018 року № 982. Після автоматичного розрахунку кількості балів та визначення відповідного ступеня ризику кожен із закладів вищої освіти мав змогу ознайомитись з інформацією (локально), переглянути результати верифікації Службою показників та отримати необхідні роз'яснення через офіційні канали комунікації.

Отже, у 2023 році Службою було перевірено наявність верифікованої інформації в ЄДЕБО та **сформовано перелік суб'єктів господарювання (290 закладів вищої освіти) за ступенями ризику від провадження господарської діяльності у сфері вищої освіти, серед яких:**

- з високим ступенем ризику – 28 (9,7 %);
- середнім – 186 (64,1 %);
- незначним – 76 (26,2 %).

Згаданий перелік суб'єктів господарювання оприлюднено на офіційному сайті Служби (з урахуванням вимог щодо поширення інформації на офіційних сайтах розпорядників в умовах дії правового режиму воєнного стану).

Оскільки формування та оприлюднення переліку закладів вищої освіти за ступенями ризику має на меті дати змогу закладу звернути увагу на фактори, які збільшують ризик при провадженні освітньої діяльності, вжити відповідних заходів для уникнення в подальшому зростання кількості балів за критеріями, варто зазначити, що за п'ять років роботи Служби з критеріями прослідковано стрімку позитивну динаміку за одним із них – станом оприлюднення на офіційних сайтах закладів вищої освіти визначених законодавством документів та інформації.

Протягом останніх трьох років значно зменшилась частка вишів, стан наповненості сайтів яких є незадовільним, та удвічі зросла кількість закладів вищої освіти з часткою оприлюднених документів, матеріалів та інформації на рівні 91-100 %:

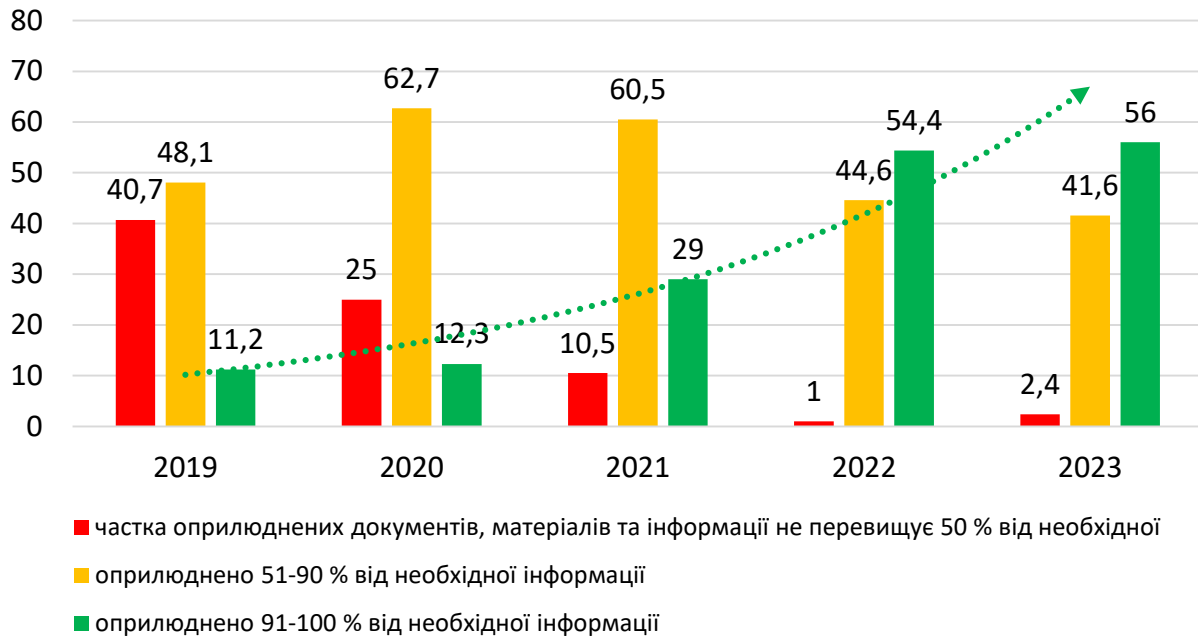
Критерій	Опис	2019, % ЗВО	2020, % ЗВО	2021, % ЗВО	2022, % ЗВО	2023, % ЗВО
Стан оприлюднення на офіційному сайті закладу вищої освіти визначених законодавством документів та інформації (відсотків)	відсутній офіційний сайт ЗВО або частка оприлюднених документів, матеріалів та інформації не перевищує 50 % від необхідної, 15 балів	40,7	25,0	10,5	1,0	2,4
	частка оприлюднених документів, матеріалів та інформації становить 51-90 % від необхідної, 5 балів	48,1	62,7	60,5	44,6	41,6
	частка оприлюднених документів, матеріалів та інформації становить 91-100 %, 0 балів	11,2	12,3	29,0	54,4	56,0

Таким чином, можна говорити про значний позитивний вплив застосованого інструментарію на відкритість діяльності закладів вищої освіти України: майже цілком вдалось подолати проблему з відсутністю необхідної інформації на сайтах – абсолютна більшість ЗВО (99 % у 2022 році та 97,6 % у 2023 році) на належному

рівні забезпечили оприлюднення інформації для своєї цільової аудиторії, а більше половини з них (54,4 % у 2022; 56 % у поточному році) – на рівні 91-

**Стан оприлюднення на офіційних сайтах ЗВО визначених законодавством документів та інформації
(5 років роботи нових критеріїв ризику)**

Вичерпний перелік документів, матеріалів та інформації, що підлягають обов'язковому оприлюдненню на офіційних сайтах закладів освіти, визначено законодавством ще у 2014 (Закон України «Про вищу освіту» № 1556-VII) та 2017 роках (Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII), проте показники 2019 року вказували на порушення закладами згаданих вимог протягом тривалого часу. Зауважимо, що до 2019 року питання стану оприлюднення інформації на сайтах вивчалось Службою вибірково; щорічне комплексне вивчення цього питання забезпечено із введенням нових критеріїв ризику.

Отже, практика застосування Службою критеріїв ризику дала змогу, серед іншого, стимулювати заклади вищої освіти до формування своїх сайтів відкритими та доступними для всіх учасників освітнього процесу й громадськості.

Разом із тим, у 2023 році Службою наголошено закладам вищої освіти на необхідності постійної підтримки інформації та матеріалів, оприлюднених на сайтах, в актуальному стані. Зокрема, йдеться про оприлюднення інформації про систему внутрішнього забезпечення якості освіти (результати моніторингу якості освіти, щорічні оцінювання викладачів та здобувачів), перебіг вступної кампанії, наукову діяльність закладу тощо.

Офіційні сайти закладів освіти є одним з найефективніших інструментів поширення інформації про їхню діяльність. Розміщення вичерпної та валідної

інформації на сайтах зменшує навантаження на заклад освіти, оскільки учасники освітнього процесу та представники громадськості можуть отримати необхідну для них інформацію у зручний час.

Аналіз діяльності місцевих органів виконавчої влади, місцевого самоврядування, їх структурних підрозділів з питань освіти (за наявності)

Відповідно до підпункту 9 пункту 4 Положення про Державну службу якості освіти України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 березня 2018 р. № 168, Порядку здійснення аналізу діяльності місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, їх структурних підрозділів з питань освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 07 грудня 2021 р. № 1313, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 27 січня 2022 р. за № 97/37433, на виконання плану роботи Служби у **Полтавській та Хмельницькій** областях було здійснено **аналіз діяльності** відповідних органів управління освітою щодо реалізації місцевими органами (у межах делегованих повноважень) державної політики у сфері освіти, зокрема з **питань забезпечення якості освіти (в частині забезпечення якості професійної (професійно-технічної) освіти)**; реалізації місцевими органами визначених Законом України «Про освіту» і спеціальними законами прав та обов'язків засновників (або уповноважених ними органів) закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

Окрім цього, у 2023 році проведено **аналізи діяльності місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, їх структурних підрозділів з питань освіти Чернігівської, Чернівецької** (на виконання Плану роботи Служби), **Львівської** (у позаплановому порядку) областей. За результатами проведених аналізів підготовлено висновки і рекомендації та в установленому порядку надіслано місцевим органам.

У ході здійснення аналізів діяльності **відвідано 7 місцевих органів** (з яких три - місцеві органи управління освітою обласних державних адміністрацій), **33 заклади освіти** (у тому числі 24 ЗЗСО, 2 ЗДО, 7 ЗПО) та **12 суб'єктів освітньої діяльності**, що забезпечують надання професійної (професійно-технічної) освіти обласного підпорядкування.

Зокрема, у квітні 2023 року (наказ ДСЯО від 12.04.2023 № 01-11/15) здійснено аналіз діяльності Управління освіти і науки Чернігівської обласної державної адміністрації, управління освіти Чернігівської міської ради, Березнянської селищної ради Чернігівського району Чернігівської області та відділу освіти, культури, молоді і спорту Березнянської селищної ради щодо дотримання вимог законодавства з питань освіти та забезпечення якості освіти на відповідній території у частині реалізації (у межах делегованих повноважень) державної політики у сфері дошкільної та повної загальної середньої освіти з **питань створення умов для безбар'єрного доступу та якісного навчання осіб**

з особливими освітніми потребами. Під час аналізу відвідано 8 закладів загальної середньої та дошкільної освіти.

У травні - червні (наказ від 19.05.2023 № 01/11-25) здійснено аналіз діяльності департаменту освіти і науки Чернівецької обласної державної адміністрації, Кіцманської міської ради та відділу освіти, молоді та спорту виконавчого комітету Кіцманської міської ради, Брусницької сільської ради та відділу освіти, культури, молоді та спорту виконавчого комітету Брусницької сільської щодо реалізації державної політики з питань **національно-патріотичного виховання в системі освіти Чернівецької області**. У ході аналізу відвідано 15 закладів позашкільної та загальної середньої освіти.

У жовтні 2023 року (наказ від 05.10.2023 № 01-11/60) у позаплановому порядку здійснено аналіз діяльності департаменту освіти і науки Львівської обласної державної адміністрації щодо дотримання вимог законодавства з питань освіти та забезпечення якості освіти на відповідній території у частині реалізації місцевими органами (у межах делегованих повноважень) державної політики у сфері освіти, зокрема з **питань забезпечення якості освіти; реалізації місцевими органами визначених Законом України «Про освіту» і спеціальними законами прав та обов'язків засновників або уповноважених ними органів закладів освіти**. Під час аналізу відвідано 10 закладів загальної середньої та 12 суб'єктів освітньої діяльності, що забезпечують надання професійної (професійно-технічної) освіти обласного підпорядкування.

У грудні 2023 року здійснено аналіз діяльності органів місцевого самоврядування, їх структурних підрозділів з **питань освіти (за наявності) в частині, що стосується дотримання вимог законодавства з питань освіти і забезпечення якості дошкільної освіти Рівненської області**. Підготовлено та направлено висновки та рекомендації департаменту освіти і науки Рівненської ОДА, управлінню освіти Дубенської міської ради, відділу освіти, культури, туризму, молоді та спорту Клеванської селищної ради, відділу освіти Мирогощанської сільської ради.

У листопаді 2023 року проведено аналіз діяльності місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, їх структурних підрозділів з **питань освіти в частині, що стосується дотримання вимог законодавства з питань освіти і забезпечення якості позашкільної освіти у Черкаській області**. Відвідано шість місцевих органів управління освітою, вивчено їх діяльність у сфері позашкільної освіти та 14 закладів позашкільної освіти сфери освіти.

У грудні 2023 року на розгляд колегії Служби підготовлено узагальнену інформацію про типові порушення вимог законодавства, виявлені за результатами здійснення аналізу діяльності 106 місцевих органів управління освітою у 2023 році, проведених Службою та її територіальними органами. (усього 105 аналізів, з яких 7 аналізів діяльності обласних органів управління освітою (Полтавська, Хмельницька, Львівська, Чернівецька, Чернігівська, Черкаська, Рівненська області) з окремих питань реалізації державної політики у сфері дошкільної, загальної середньої, позашкільної, професійної (професійно-

технічної) освіти, проведених центральним апаратом Служби та 98 аналізів діяльності місцевих органів з різних питань (формування ефективної мережі закладів освіти, ведення обліку дітей дошкільного, шкільного віку та учнів, створення умов для здобуття освіти особами з особливими освітніми потребами), здійснених територіальними органами Служби).

Розгляд звернень громадян

Державною службою якості освіти України забезпечувався комплекс заходів організаційного та інформаційно-аналітичного характеру з метою виконання Закону України «Про звернення громадян», Указу Президента України від 07.02.2008 № 109/2008 «Про першочергові заходи щодо забезпечення реалізації та гарантування конституційного права на звернення до органів державної влади та органів місцевого самоврядування», постанови Кабінету Міністрів України від 27 листопада 2019 р. № 976 «Деякі питання Єдиної системи опрацювання звернень».

Так, з метою забезпечення оперативного реагування на звернення громадян за рішенням Голови у Державній службі якості освіти України працюють телефонні «гарячі лінії».

Протягом 2023 року на телефонні «гарячі лінії» Служби звернулось **871 особа**.

Під час організації та проведення закладами освіти вступної кампанії 2023 року Службою здійснювались заходи реагування, зокрема за скаргами, що надходили на телефонну «гарячу лінію», щодо усунення закладами освіти недоліків у роботі. Служба звернула увагу закладів освіти на окремі питання, що найчастіше порушувалися вступниками під час перебігу вступної кампанії 2023 року:

зобов'язання вступників надати оригінал документа про раніше здобуту освіту (попри наявність відомостей в Реєстрі документів про освіту) або результати національного мультипредметного тесту в паперовому вигляді, як показник виконання вимог до зарахування;

невчасне оприлюднення на вебсайті закладів вищої освіти результатів фахового вступного випробування для здобуття освітнього ступеня магістр;

відсутність інформації на окремих вебсайтах Програм індивідуальних усних співбесід для вступників, Програм творчих конкурсів.

Разом з тим, упродовж 2023 року до Служби надійшло **489 звернень громадян** (у 2022 році – 169), у тому числі: через органи влади – 80 (з них від Кабінету Міністрів України – 36, в т. ч. через «урядову гарячу лінію» – 34), від інших органів, установ, організацій – 42, безпосередньо від громадян на адресу Служби – 367, з них колективних звернень за звітний період надійшло 49.

Звернення, що надійшли до Служби з питань надання освітніх послуг у сфері освіти, розглянуто в повному обсязі, заявникам надано відповіді після всебічного вивчення порушених ними питань. Про результати розгляду звернень

громадян з найважливіших питань поінформовано Міністра освіти і науки України та місцеві органи влади.

У 2023 році найбільша кількість звернень надійшла із Дніпропетровської, Київської, Львівської, Одеської, Полтавської, Черкаської областей та м. Києва.

Також, упродовж звітного року до Служби надійшло **85 запитів на інформацію** (у 2022 році – 33). Найбільша кількість запитів надійшла від фізичних осіб – 73.

Усі запити на інформацію розглянуто та надано відповідь в установленому порядку відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації».

Міжнародне співробітництво

Протягом 2023 року Служба приділяла значну увагу розвитку міжнародного співробітництва та вивченню європейського досвіду щодо формування і розбудови системи забезпечення якості освіти.

Так, з метою сприяння реалізації прав дітей щодо доступу до якісної освіти, привернення уваги громадськості до важливості підтримки учасників освітнього процесу між Службою та Представництвом іноземної неурядової організації План Інтернешенал підписано меморандум про взаєморозуміння (28.02.2023).

Служба стала співорганізатором міжнародного моніторингового Дослідження соціально-емоційних навичок (ДоСЕН) учасників освітнього процесу, що здійснюється у країнах світу Організацією економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), спільно з громадською організацією «ЕдКемп Україна» як Національним центром ДоСЕН. Відповідний меморандум про взаєморозуміння у формуванні соціально-емоційних навичок у дітей і молоді в Україні підписано 28 червня 2023 року.

Протягом звітного періоду вжито заходів щодо продовження реалізації інструменту технічної допомоги та обміну інформацією ТАІЕХ з метою використання зовнішньої допомоги Європейської Комісії в діяльності Служби. Підготовлено та направлено чотири проєктні заявки на розгляд Європейської Комісії.

Протягом звітного періоду Служба спільно з ініціативою «Збереження доступу до шкільної освіти» проєкту «Супровід урядових реформ в Україні» (SURGe) реалізували:

- дослідження якості організації освітнього процесу в умовах війни у 2022/2023 навчальному році;
- всеукраїнський моніторинг дослідження результатів навчання учнів 6-х і 8-х класів з математики та української мови, проведеного за допомогою діагностичних тестів на платформі Всеукраїнська школа онлайн;
- розробили [посібник «Впроваджуємо інклюзію у закладі освіти»](#);
- вперше проведено [Форум якості освіти](#).

Забезпечення діяльності Служби

Робота з персоналом та керівними кадрами

Службою систематично проводяться комплексні заходи, спрямовані на розвиток професійної публічної служби, реалізацію та неухильне дотримання законодавства України про державну службу. Робота з персоналом в апараті Служби та її територіальних органах проводиться відповідно до вимог законів України «Про державну службу», «Про запобігання корупції», «Про правовий режим воєнного стану», «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану», указів Президента України, законодавства про працю та інших законодавчих і нормативно-правових актів, що регулюють питання вступу та проходження державної служби, і направлена на постійне вдосконалення формування кадрового потенціалу, спроможного реалізовувати завдання, що стоять перед Службою.

Службою здійснено **аналіз кількісного і якісного складу державних службовців.**

Штатним розписом Служби передбачено 126 посад, в тому числі 113 державних службовців. Станом на 29 грудня 2023 року в Службі працює 84 особи (чоловіків – 26, жінок – 58), з них державних службовців – 74 особи, недержавних службовців – 10 осіб. У тому числі: керівництво – 3 особи, керівники структурних підрозділів – 30 осіб, головні спеціалісти – 40 особа та провідний спеціаліст. За категоріями посад державні службовці Служби розподіляються таким чином: категорія «А» – 3 особи, категорія «Б» – 30 осіб, категорія «В» – 41 особа.

У 2023 році на посади в апараті Служби призначено 18 осіб: за результатами доборів на період дії воєнного стану – 8 осіб; зайняли вищі посади за результатами доборів на період дії воєнного стану – 5 осіб; прийняті на роботу 5 недержавних службовців. Також призначено одного керівника та 5 заступників керівників територіальних органів.

У зв'язку з прийняттям Закону України «Про внесення змін до деяких законів України про визначення порядку подання декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, в умовах воєнного стану» **відновлено проведення спеціальних перевірок** стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, та посад з підвищеним корупційним ризиком та перевірок, які передбачені Законом України «Про очищення влади».

За звітний період **100% державних службовців підвищили кваліфікацію** за професійними та загальними короткостроковими програмами підвищення кваліфікації, шляхом самоосвіти, а також 94% державних службовців пройшли навчання з питань адаптації законодавства України до права Європейського Союзу (acquis ЄС) та євроатлантичної інтеграції, кібербезпеки / кіберзахисту,

підвищення рівня володіння англійською мовою, міжнародного досвіду вирішення конфліктів та міжнародного гуманітарного права.

Відповідно до статті 44 Закону України «Про державну службу» та Порядку проведення оцінювання результатів службової діяльності державних службовців у Службі **проведено оцінювання результатів службової діяльності** державних службовців у 2023 році та затверджено його результати. За результатами оцінювання державні службовці апарату Служби та її територіальних органів отримали відмінну (13 осіб) та позитивну (87 осіб) оцінки. Службою здійснені заходи щодо визначення та затвердження в установленому порядку завдань і ключових показників результативності, ефективності та якості службової діяльності на 2024 рік, складання індивідуальних програм підвищення рівня професійної компетентності державних службовців.

Фінансово-господарська діяльність

У межах асигнувань затверджених Законом України «Про Державний бюджет України» на 2023 рік для забезпечення реалізації державної політики у сфері освіти з питань забезпечення якості освіти, освітньої діяльності, здійснення державного нагляду (контролю) за діяльністю закладів освіти передбачене фінансування Державної служби якості освіти України із загального фонду державного бюджету за бюджетними програмами:

- 2203010 «Керівництво та управління у сфері забезпечення якості освіти" у сумі 120 012,4 тис. грн.
- 2203020 «Здійснення сертифікації педагогічних працівників, експертизи освітніх програм у сфері забезпечення якості освіти» у сумі 2 683,3 тис.

Фінансування Державної служби якості освіти України у 2023 році із загального фонду державного бюджету забезпечено в повному обсязі.

Порівняльна таблиця виділених асигнувань із загального фонду державного бюджету 2022-2023 роках (КПКВК 2203010)

Напрямок видатків	Роки	
	2022	2023
Заробітна плата та нарахування на оплату праці		
Оплата витрат на відрядження		

Оплата комунальних послуг та енергоносіїв		
Інші видатки для забезпечення діяльності та функціонування Служби		
Поточні трансферти урядом іноземних держав та міжнародним організаціям		
Придбання обладнання і предметів довгострокового користування		
Разом		

У 2023 році зменшилися видатки на виплату заробітної плати та нарахування на оплату праці на суму 13 805,1 тис. грн. або 11 %.

Профінансовано видатків на відрядження у звітному році на суму 2 000,0 тис. грн., що на 161,6 тис. грн. або 8,7% більше, ніж у попередньому році, а також фінансування видатків на оплату комунальних послуг та енергоносіїв зменшилося на 186,8 тис. грн. або 8%.

Порівняльна таблиця виділених асигнувань із загального фонду державного бюджету 2022-2023 роках (КПКВК 2203020)

У 2023 році зменшилися видатки на виплату заробітної плати та нарахування на оплату праці на суму 473,4 тис. грн. або на 15 %.

Напрямок видатків	Роки	
Заробітна плата та нарахування на оплату праці		
Оплата комунальних послуг та енергоносіїв		

